

Grise, Planter, Jura, Kvæg

Regler for type 2 korrektion af gødningsplaner og gødningsregnskab for grisebedrifter med flere ejendomme

Landbrugsstyrelsen har præciseret reglerne for planperioderne 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022.

Viden om

Antal sidebesøg: 0

Type 1 og type 2 korrektioner

Der findes to muligheder for at beregne gødningens indhold fra svinebedrifter. Enten basis normal eller basis fuld dokumentation af foderets indhold og foderforbrug og vægtintervaller (= Type 2 korrektion).

For smågrise og slagtesvin er anvendelse af normal lig med anvendelse af vægtkorrigerede normal med en standardligning, som kaldes en type 1 ligning. Denne ligning bliver hvert år opdateret ud fra årets tal for smågrise og slagtesvin i normudvalget for husdyrgødningsnormer og publiceres både på Aarhus Universitets hjemmeside og i gødningsvejledningen.

Type 2 ligningerne har været uændrede siden 2007/2008 normal og er baseret på målte indhold af aflejret protein og fosfor i grise omkring år 2000. Type 2 princippet er, at man beregner input med foderet ud fra besætningens egne tal, minus det aflejrte i grisene, hvor sidstnævnte er 20 år gamle standardtal.

Enten type 1 eller type 2 pr. dyretype pr. bedrift

Hvis man vil bruge en type 2 korrektion, skal alle ejendomme med samme dyretype, inden for en bedrift, bruge type 2 korrektion. Det vil sige, at en lille ejendom uden tilstrækkelig med data kan forhindre, at andre ejendomme i bedriften bruger type 2 korrektion.

Ingen hjælp at hente i GHI

Konsulenterne har ikke været tilstrækkeligt opmærksomme på denne regel, og er på ingen måde blevet hjulpet af hverken Mark Online eller GHI, der ved indberetningen har accepteret gødningsregnskaber med type 1 for nogle ejendomme og type 2 for andre – selv om de har haft samme dyretype. Det har faktisk været så grelt, at GHI automatisk har skiftet til type 1 for en ejendom, selv om denne ejendom har indberettet data til type 2 – hvis det har været til gunst for griseproducenten.

Landbrugsstyrelsen fastholder, at reglerne skal efterleves, selv om GHI har givet mulighed for at indberette forkert uden advarsler.

Tilretning af gødningsregnskab til regler giver ofte overgødskning

Problemstillingen betyder, at bedrifter, som har brugt både type 1 og type 2 for samme dyretype, altid har fået beregnet et lavere indhold af N og P i gødningen, end der ville være, hvis de enten havde brugt alene type 2 eller alene type 1, som de skulle. Det kan betyde, at den aktuelle bedrift kan få en overgødskningssag med overskridelse af kvælstofkvoten eller fosforlofterne pr. ha – og bøde for det.

Om der har været overgødskning vil afhænge af, om de har valgt at udnytte N-kvoten fuldt ud og af, hvor meget korrektion deres fodring har medført. Tilsvarende vil konflikt med fosforloftet også afhænge af, om man har udnyttet de 35 kg P pr. ha fuldt ud – og hvor meget egen fodring afviger fra normalt.

Landbrugsstyrelsen står fast på gældende regler

Landbrugsstyrelsen står fast på, at reglen om enten at bruge type 1 eller type 2 skal overholdes på bedriftsniveau i overensstemmelse med den bekendtgørelse, som gælder for det aktuelle gødningsår.

Det betyder, at for gødningsregnskaber fra 2019/2020, som udtages til kontrol - og falder for denne regel, dvs. hvis de har brugt type 2 korrektioner, men også type 1 for minimum en anden ejendom med samme dyretype, skal man løse problemet ved enten:

1. At genberegne hele gødningsregnskabet alene med type 1, hvis der ikke findes data nok på alle ejendomme.
2. Lave en fælles type 2 korrektion på tværs af ejendomme med samme dyretype, så der for alle ejendomme indberettes samme foderforbrug og protein og fosfor pr. FEsv. Det er ikke muligt i indberetningssystemet for 2019/2020 at undgå, at systemet vælger type 1, hvis det er til landmandens gunst på den aktuelle ejendom.

Gødningsstrategier for 2020/2021

For gødningsregnskaber for 2020/2021, som netop skal færdiggøres inden 31. marts 2022 – skal man gøre som for 2019/2020. Men man har mulighed for at lave rettelserne efter reglerne, inden der sendes ind. Problemet er dog, at hvis gødningen er kørt ud ifølge planen - ofte lavet i vinteren 2021, så er der en betydelig risiko for overgødskning og harmoniproblemer.

Gødningsåret 2021/2022

For gødningsåret 2021/2022 udarbejdes gødningsplanen i GKEA. For at kunne gøre det nemmere, er GHI tilrettet i januar 2022, så man kan inddatere type 2 korrektioner på en ejendom, selv om type 2 for denne ejendom er ugunstig. Man behøver derfor ikke at lave en gennemsnitsberegning på tværs af ejendomme. Men overordnet er reglerne de samme som tidligere. Der må ikke bruges type 2 medmindre alle med samme dyretype bruger type 2.

Eneste undtagelser er, at tilkøbte ejendomme i det første år må bruge type 1 – selv om resten af bedriften bruger type 2. (Det er en ny regel fra og med gødningsåret 2021/2022, som blev indført i foråret 2021.

Formuleringen kan ikke klart afgøre, om man omvendt kan bruge type 2 fra tilkøbt ejendom, hvis man bruger type 1 fra den oprindelige ejendom. Det er under afklaring hos Landbrugsstyrelsen.

I praksis giver polte under 115 kg i en besætning med søer, smågrise og slagtesvin problemer, da polte hører med under dyretypen slagtesvin, og dermed kan blokere for at bruge type 2 for hovedproduktionen af slagtesvin. Det kan f.eks. være et problem for dem, der indkøber sopolte til en karantænestald, hvis gennemsnitsvægten af de indkøbte polte er betydeligt under 115 kg, hvilket nemt kan være tilfældet. Og man har sjældent foderdokumentation på karantænestalde, selv om det ofte kunne være gunstigt, da SEGES INNOVATION anbefaler lavproteinfoder til polte for at undgå, at de vokser hurtigt og bliver magre.

Mange bedrifter har også en mindre produktion af slagtesvin på et site uden E-kontrol, og en sådan lille produktion kan også forhindre, at der kan bruges type 2 for hovedejendommen.

Mulige løsninger fra 2022/2023 gødnings sæsonen

Vi har diskuteret nogle uhensigtsmæssigheder med Landbrugsstyrelsen.

Vi er blevet enige med Landbrugsstyrelsen om at arbejde for, at sopolte kan defineres som en separat dyretype – forudsat det defineres via "Arbejdsgruppen vedr. normalt for husdyrgødning". Det vil løse problemet med, at en lille produktion af polte ved hjemmeavl - eller en karantænestald til indkøbte polte - kan blokere for, at den egentlige slagtesvineproduktion kan anvende foderkorrektion. Det vil kunne løse problemer, hvor polte er på en soejendom, mens slagtesvinene er på andre ejendomme. Vi forventer, at denne ændring vil komme fra 2022/2023 sæsonen.

Vi har diskuteret uhensigtsmæssigheder i dokumentationskravene, f.eks. kravet om minimum 365 dages dokumentationsperiode, hvor en ændring til 360 dage kunne være en hjælp, fordi man ved kvartalsvise opgørelser nogle gange kommer under 365 dage for 4 kvartaler. Der vil desuden blive set på, om det vil være muligt at få lov til at bruge egne analyser af råvarer (korn) mod til gengæld at få lidt strammere krav til dokumentationen. Landbrugsstyrelsen er tilbageholdende i forhold til en generel bagatelgrænse for mindre produktioner af en dyretype, da de mener, at de fleste problemer kan løses ved at lade polte blive en separat dyretype.

Vi ved endnu ikke, hvilke ændringer der kommer i næste års gødningsbekendtgørelse og vejledning.

Emneord

Grise

Gødningsplanlægning og -regler

Husdyrgødning

+1

Publiceret: 11. februar 2022

Opdateret: 11. februar 2022

Vil du vide mere?

Per Tybirk

Chefkonsulent

SEGES

pet@seges.dk

+45 2171 7736

Susi Lyngholm

Konsulent

SEGES

sil@seges.dk

+45 2383 5520

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES Innovation P/S

Tlf. 8740 5000

Agro Food Park 15

Fax. 8740 5010

8200 Aarhus N

Email info@seges.dk

